

Marné výkupné

Wole Soyinka

Věnováno mrtvým a zmrzačeným Keni a Tanzanie

Jak se zdá, nestačila cena,
kterou jejich předci zaplatili
jako výkupné za tuto budoucnost -
mrtvě narozenou, minulost v ustavičné lopotě -
byť jejich kosti bílily
duny písku, dláždily cesty karavan
od nepaměti. Byť jejich modlitby
pozřel hluboko v útrokách
Atlantik, a jejich vysátý morek
nakrmil mořské příšery, mužnost kontinentu
ztraceného pro bílé nože Skvělého Nového Světa.

Jako sůl země, tak se musí soudit ti,
kdo zasnoubeni se železem objali
slané vody a provolávali Osvobození, Osvobození,
kdo těžili sůl v bažinách řeky Tigris,
kdo vozili koření života v poutech na kupeckých korábech
hřebíček, datle a skořici z Dar es Salaamu
přes Indický oceán. Což to nebyly jejich šlachy
sladkosti na třtinových plantážích, jež z ostrova na ostrov
příplouvaly k haldám Amerik? Což jejich prsty od bavlny
nepoutaly panské tkalcovské člunky světa?

Pro nové osvobození pak legendy protkaly keňské pralesy
legendou, kličkujícími zjevení, jež ve dne v noci
koupala zemi v hrdinské medicíně, spustila
divoký koncert, jehož vytrvalý sborový refrén -
Uhuru! - zrodil novou hymnu světadílu.

Přesto to nestačí. Opět se zvedá vztek krve
a staré i nové pŭtky vzdálených zemí se řeší
na naší zemi v ospalosti. Ze slepých a zaslepujících
sporů vyvstává počítání krutých a zrádných šrámů,
roztřásajících však hluboko zasuté lebky vzpomínek.

Snad - pokud toto pokání v minulosti nestačí -
musíme hledat odpovědi ve vracejících se paktech
sebeobětování - Libérie, Kongo, Somálsko,
Sierra Leone, Rwanda a ti všichni -
Což jako mouchy k mršině to láká a svádí cizí ruce,
aby šířily rozsah smrti? Sezvala nestoudná prezenčka
svého druhu opovržených vládců - šelem
jim příbuzné šakaly zdaleka,
ať hodují na hostině smrtelnosti, na zdechlině nadějí,
vystavené na pohostinné tabuli kontinentu?

Když my, děti přezírání, nevěřící země,
jako oni pátráme, kdy přijde náš čas
na trůně spravedlnosti, necháváme to zbožné přání
které až dosud kralovalo, umlčet -
účel nutně posvětit prostředky - i s ním spojené vzývání.
Ať naše svatyně a vytoužené paláce
nejsou znovu založeny na poklidu prostoty.
Ať se zlá výzva ke zlu nezachytí do pasti Času

jako koloběh ohně a krve, jehož otáčky
budou samovolně pohlcovat.

Odpusťte mi - ohlušen třepotáním spřízněných duší,
jež uprchly z této oblohy, nalaďen času neznající
horou Kilimandžáro, Idanre, ztratil jsem odpověď
na tuto otázku. A tak mě nezrození i předkové nutí se ptát:
jakému bohu předpokládáte, že budete sloužit?

Neboť vím, že ne vašemu. Nebudete to uctívat,
ani zdravit rouhačství válek zvaných svaté, a přece
já vás zvu a vítám u svého krbu a svatyně.
Očistěte se od poskvrny, i když se z celého našeho světa
řine krev příbuzných i cizích, ne tolik neposkvrněných
ve vašem posvátném účtování.

Skončujme s tímto přezíráním! Shodte svou maškarádu,
svatební býlí strachu. Vsuňte do pochvy svou ruku,
bijící v pohrdání lidstvím. Vezměte mou,
nemytou, dokud ještě světlí
posvátnou mši života.

Garden of remembrance, Nairobi, 8. února 2001

Přeložil Vladimír Klíma
Marné výkupné / Vain Ransome